У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-5740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 87. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го ТРАВНЯ 1971 15 ЦЕНТІВ — 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 11, 1971 No. 87. VOL. LXXVIII.

ВІДБУЛИСЯ ВЕЛИЧНІ ПОХОРОНИ СВ. П. БЛАЖЕННІШОГО МИТРОПОЛИТА ІОАНА

Минулої п'ятниці, 7-го травня, у Філядельфії і в суботу, 8-го травня, в Бавнд Бруку відбулися найбільш величні і найбільш багатолюдні похорони померлого в понеділок, 3-го травня, Первоієрарха Української Православної Церкви в ЗСА, її світлої пам'яті Митрополита Іоана Теодоровича. Звідомлення з цієї найбільшої в історії Американської України траурної події буде подане в завтрішньому виданні „Свободи".

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 10 травня 1971

В АМЕРИЦІ

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ДЖАН ЛІНДЗІ ПОВІДОМИВ про нове скорочення місць праці серед міських службовців: з 1 липня буде звільнено 500 осіб, а на ще 500 місць праці не будуть набирати персоналу. Це зекономить для міста понад 14 мільйонів долярів. З понад 9 більйонів долярів, що їх повинен би мати Ню Йорк у 1971-72 фінансовому році, місту не вистачає кругло 1 більйон долярів. За найновішим розпорядженням Д. Ліндзі було дуже обмежено можливість працювати понад години, „овертайми", зокрема для тих службовців, які через рік підуть на пенсію.

СЛАВЕТНА НЕГРИТЯНСЬКА ДЖАЗОВА ОРКЕСТРА ДЮКА ЕЛЛІНҐТОНА дістала дозвіл на концерти в 5-х містах СССР, в пляні культурного обміну між ЗСА і СССР. Д. Еллінґтонові тепер 72 роки, і це його перша поїздка до Совєтського Союзу. Це буде друга важлива серія американських концертів в СССР, після поїздки оркестри Бені Ґудмана, що мала місце ще в 1962 році. Оркестра Еллінґтона пробуде на совєтській території 5 тижнів.

СТЕЙТОВИЙ НЮЙОРКСЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ шестеро осіб на різні терміни ув'язнення — від 4 років до 3 років, за змову підкладати динаміт чи підпалювати будинки. По чотири роки дістали змовці Р. Палмер, панна Шерон Кребс і М. Люїс, двох засудили на три роки, а наймолодшого з тієї групи 20-річного К. Тренкле, перевезли до психіятричної лікарні на перевірку стану здоров'я.

У СВІТІ

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЖОРЖ ПОМПІДУ ЛЕТІВ в минулу п'ятницю 7 травня вперше французьким суперсонічним пасажирським літаком 001 „Конкорд", що розгортає швидкість 1.315 миль на годину. Французький президент полетів з летовища під Парижем в сторону Британії й опісля, скрутивши на південь та летівши над Атлантиком, приземлився на летовищі Бордо, бувши в повітрі годину і 17 хвилин. Коротко перед тим прилетів туди близнючий британський „Конкорд" 002. Помпіду заявив, що всупереч усім критикам і скептикам — Франція продовжуватиме з Британією досліди, що ведуть до уведення суперсонічного літака „Конкорд" до летунської пасажирської комунікації.

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ПРИНЕСЛА в минулу суботу статтю конструктора совєтського суперсонічного літака 82-літнього інженера Андрея Тупулева, в якій він твердить про вищість суперсонічного літака ТУ 144 над французько - англійським „Конкордом". Тупулев заповідає уведення „ТУ 144" до постійного летунського руху на всій території СССР.

ЛЕОНІД БРЕЖНЄВ ЗАЯВИВ французькому міністрові закордонних справ Морісові Шуманові під час відвідин того останнього в Москві, що він, Брежнєв, прибуде в жовтні або в листопаді ц. р. на чолі совєтської делеґації, яка ревізитуватиме французького президента Помпіду за його відвідини в СССР минулого року. Чи у тій делеґації будуть також президент СССР Микола Подгорний або прем'єр Алексєй Косиґін — не відомо.

МОСКОВСЬКІ „ІЗВЄСТІЯ" РІЗКО НАКИНУЛИСЬ на республіканського сенатора із стейту Ню Йорк Джекоба Джевітса, назвавши його „сенатором з Тель - Авіву" та „кревним братом ізраїльських воєнних нацькувачів". Це рідкий випадок, що совєтська преса за іменем ласться проти будь - котрого члена американського Конґресу.

У ЗАХІДНЬОМУ БЕРЛІНІ ВІДБУЛОСЯ 119-ти з черги засідання амбасадорів 4-ох великодержав у справі Берліну. Однаково американський амбасадор Кеннет Раш, як совєтський, Пйотр Абрасімов, говорили після того про „поступ крок вперед" на тій конференції на шляху до поправи відносин довкола Берліну.

20-ГО ТРАВНЯ ВІДБУДЕТЬСЯ у Парижі конференція французького президента Жоржа Помпіду і британського прем'єра Едварда Гіта, на якій, мабуть, вирішиться доля 10-тирічних, дотепер невдачних, заходів Британії щодо прийняття її до Европейської Економічної Спільноти. Помпіду запросив Гіта прибути задля „обміркування справ, які стосуються наших двох країн".

З ПАРИЖА ВІДЛЕТІВ до Комуністичного Китаю 31-річний д-р Чунґ Гі-юнґ, кол. член комуно - китайської амбасади в Альжирі, що його французька поліція врятувала 28 квітня ц. р., коли кілька китайських комуністів силоміць тягнули його на літак на паризькому летовищі, що мав відлетіти до Китаю. Після того той китаєць перебував у шпиталі, буцім-то запаморочений наркотиками. Коли і кому він заявив бажання добровільно вернутися до Комуністичного Китаю і взагалі як це сталося — не подано.

Футболісти „Ч. Січі" ввійшли до фіналу Сходу

Футбольна дружина „Чорноморської Січі" з Нюарку здобула перемогу 3:0 над дружиною Таунтон СК у містечку Таунтон, біля Бостону, Масс. у минулонедільних змаганнях з циклу гор за аматорську чашу ЗСА. Ворота для „Ч. Січі" стрілили: Михайло Фарміґа 2 і Дмитро Паливода 1.

Це були півфінальні змагання Сходу у грах за аматорську чашу і чемпіонат ЗСА. Після цієї перемоги футболісти „Ч. Січі" ввійшли до фіналу Сходу, в якому зустрінуться з дружиною „Інтер" з Клівленду.

Випущення Марінера 8 закінчилося невдачею

Кейп Кеннеді. — Проведене в суботу 8 травня ц.р. випущення 2 200-фунтового космічного сателіта „Марінер 8", який мав того дня почати свій 6-міячний лет до Марса, закінчилося невдачею. Після запалення другої частини ракети керівництво проєкту подало до відома, що воно не одержало потрібних даних про дію ракети і що місію треба вважати нездійсненою. Безпосередніх причин невдачі цього проєкту покищо не встановлено. Керівники із Крайової Адміністрації Аеронавтики і Космічних Дослідів сподіваються, що заплянований лет до Марса поведеться зреалізувати згодом з допомогою Марінера 9, який згідно з доперішніми плянами мав бути випущений десять днів після випущення Марінера 8. Суботня невдача причиниться, мабуть, до відкладення лету Марінера 9. Марінер 8 мав долетіти до Марса приблизно 14 листопада ц.р. й увійшовши в його орбіту, мав кружляти навколо нього на відстані від 750 до 10 000 миль, фотографуючи безупинно з допомогою телевізійних апаратів поверхню Марса. Науковці не сподівалися одержати у висліді цього лету Марінера 8 ближчих даних про можливість чи неможливість життя на Марсі. Відповідь на це можна буде одержати щойно після того, як буде випущений на Марс в 1976 році космічний корабіль Вікінґ із завданням осісти на Марсі і досліджувати його поверхню. В часі, як заплянованi НАСА марсіянські салетіти мали б долетіти до орбіти Марса, ця плянета перебувала б на відстані 76 мільйонів миль від Землі.

Кількість безробітних у ЗСА збільшилася незначно — 1/10 відсотка

Вашинґтон. — Згідно з повідомленням Департаменту Праці у квітні 1971 р. кількість безробітних у ЗСА збільшилася в порівнянні до березня дуже незначно, всього на 1/10 відсотка. В березні кількість незатруднених становила 6.0%, а в квітні 6.1 від. З того погляду ситуація на фронті праці залишилася в основному без змін. Водночас із цим збільшилася у ЗСА загальна кількість місць праці. Якщо брати до уваги часовий промежуток — останніх п'ять місяців, то в тому періоді кількість безробітних збільшилася з 5.8% до 6.2 відсотка. Більших розмірів набрало безробіття серед працюючих негритянського походження. Кількість безробітних негрів збільшилася з 9.4 відсотка у березні до 10 відсотків у квітні. Секретар праці Джеймс Годжос стверджує своє розчарування з приводу дальшого збільшення кількости безробітних, висловив водночас із цим сподівання, що в майбутньому вона йтиме вниз. Пресовий секретар Білого Дому Роналд Л. Зіґлер ствердив, що безробіття в останній час є в стадії статичности і заявив, що уряд Ніксона впевнений у тому, що американська економіка повернеться до стану повного затруднення найдалі до половини 1972 року. Актуальна кількість незатруднених зменшилася в квітні на 500 000 до 4 694 000 осіб, якщо ж брати до уваги те, що цей місяць постійно виказує зменшення затруднених, то збільшення безробітних вираховують на 85-000 до загальної кількости 5 085 000. Загальна кількість затруднених збільшилася на яких 200 000 — до 78.7 мільйона.

В неділю в латинських катедрах в Ню Йорку і Філядельфії були несподівані промови про патріярхат УКЦ

Ню Йорк. — Із Студентського Ад Гок Комітету за Патріярхат Української Католицької Церкви інформують, що минулої неділі, 9-го травня, в римо-католицьких катедрах св .Патрика в Ню Йорку і св. Петра і Павла у Філядельфії члени цього Комітету, перебравши мікрофон від священиків, які мали виголошувати проповіді під час великої Служби Божої („Гай Мес"), виголосили короткі промови про змагання українців католиків для завершення структури їхньої Церкви створенням її патріярхату. В Ню Йорку промову виголосив Роман Купчинський, а у Філядельфії студент Іван Бережницький. В Ню Йорку подія відбулася так, що безпосередньо перед проповіддю п'ятьох студентів перескочили бар'єру, що відділяє вірних від престолу, підійшли до проповідальниці, перепросили проповідника і тоді один з них виголосив промову. Подібне було і в Філядельфії. Згідно з інформаціями, у Філядельфії про цю подію звітували місцеві радіовисильні і телевізія. В Ню Йорку поінформував про це місцевий щоденник „Нюз". Біля катедри св. Патрика в Ню Йорку має свій осідок кардинал Кку, а у Філядельфії кардинал Крол.

Дружини Деррі, Па., здобули чемпіонат в 6-му Кругольному Турнірі УНСоюзу

Кергонксон, Н.Й. — Змагуни і змагунки 113-го Відділу УНСоюзу з Деррі, Па., здобули вісім перших місць — на усіх дев'ять конкуренцій — в Шостому Крайовому Кругольному Турнірі Українського Народного Союзу, що відбувся на Союзівці минулої п'ятниці і суботи, 7 і 8 травня, 1971. В турнірі, що відбувся вперше на Союзівці, а радше в кругольній арені недалекого містечка Елленвіл, Н.Й., взяло участь 25 чоловічих дружин та 8 жіночих — разом приблизно 200 змагунів і змагунок, більшість з яких приїхали на Союзівку вже в п'ятницю і змагались — за малими перервами — до п'ятої години ранку в суботу, а опісля ціле пообіддя до заключення дружинових змагань.

Дружини 113 Відділу з Деррі — одного з найпопулярніших осередків кругольного спорту серед членів УНСоюзу — здобули слідуючі перші місця: чоловіки (трофей і грошева нагорода $500.00); жінки (трофей і нагорода $200.00); індивідуальне першенство чоловіків — Степан Модрій; індивідуальне першенство жінок — Бетті Мрозенська; пари чоловіків — Вільям Робертсон і Степан Модрій; найвищий вислід в одній грі жінок — Роуз Балик; та загальне точкування в індивідуальних грах чоловіків і жінок — Степан Модрій і Бетті Мрозенська. Одинокий чемпіонат, який дослівно далося вирвати з рук знаменитих круглярів з Деррі — це в подвійній грі жінок, де Роуз і Корін Пітула, змагунки 259-го Відділу УНСоюзу з Чикаго, здобули першу нагороду. Жіноча дружина цього ж Відділу здобула друге місце в дружинових розгривках (трофей і нагорода $100.00). Друге місце серед чоловіків заняла дружина 289-го Від-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Роджерс вернувся до Вашинґтону вдоволений вислідами своєї місії

Вашинґтон. — Державний секретар Вілліям Роджерс вернувся в минулу неділю 9 травня ц. р. з своєї 12-тиденної подорожі на Близький Схід, висловивши переконання, що настали кращі можливості для ізраїльсько-арабського замирення. Під час своїх дводенних відвідин в Ізраїлі, куди він прибув відвідавши столиці Савді Арабії, Йорданії, Ливану і Єгипту, ізраїльці поступилися настільки з свого попереднього становища, що погодились на поворот на східній беріг Суезького каналу дрібної частини єгипетської „поліції" й „розрідження" власного війська над Суезьким каналом, щоб уможливити його відкриття. З свого боку державний секретар Роджерс дав якісь ґарантії Ізраїлеві на випадок, коли б Єгипет порушив умову. Діставши згоду від Ізраїлю на принцип, що Єгипет відзискає свою „приявність" на Синайському півострові — державний секретар В. Роджерс вислав до Каїро свого асистента для близькосхідніх справ, Джозефа Сіско, який у минулу неділю 4 години нараджувався з єгипетським президентом Анваром Садатом, прем'єром Махмудом Фавзі і міністром закордонних справ Махмудом Ріядом. Після тієї конференції речник єгипетського уряду заявив, що „взагалі нічого не змінилося", але признав, що ця остання конференція була „дуже корисною". Припускають, що тепер йдуть торги над такими конкретними справами, як глибина, до якої будуть відкликані із східнього берега ізраїльські війська, які не хочуть виректися всіх уфортифікованих позицій на Синайському півострові, — скількість і роди перекинених на східній беріг Суезького каналу єгипетських військ, — справа користування Суезьким каналом ізраїльськими кораблями, — термін нового офіційного воєнного перемир'я і т. п. Американські коментатори вважають, що значно покращали шанси не тільки відкриття Суезького каналу, але й загального ізраїльсько-арабського замирення і що таким чином подорож Раджерса була великим дипломатичним успіхом Америки та персонально Роджерса.

4 европейські держави підвищили вартість своєї валюти у відношенні до доляра

Бонн. — Уряд Західньої Німеччини рішив „відірватись" від дотелерішньої міжнародної системи тривкої реляції марки до доляра та прийняти на деякий час, поки буде стобілізована внутрішня економічна ситуація у Західній Німеччині, засаду „пливкости" курсу марки, себто визначування її реляції до доляра в банкових операціях і міжнародних розрахунках з дня на день. На конференції міністрів фінансів шістьох західньо-европейських членських держав Европейської Економічної Спільноти в минулу суботу у Брюсселі представник Франції найбільш противився підвищуванню вартости німецької марки з уваги на трудноці, які матиме експорт до Західньої Німеччини французьких хліборобських продуктів. Остаточно приявні на тій конференції міністри погодилися на практичне, хоч не офіційне ревальвування німецької марки, встановивши межі, до якої може дійти те підвищення курсу. Швайцарія, Австрія і Голляндія, з уваги на свої найтісніші господарські зв'язки з Західньою Німеччиною, пішли за її прикладом і собі теж підвищили вартість своїх валют у реляції до доляра. Швайцарський франк підвищений на 7.07 відс., німецька марка й австрійський шілінґ на кругло 5 відс. Британська валюта покищо залишилась незаторкненою, так само Японія проголосила, що вона не змінить реляції єна до доляра. Американські фінансові кола й біржа зберегли повний спокій під час тієї кільк аденної кризи і вважають, що вона минеться без шкоди для інтересів Америки.

Комуністи порушили коротке перемир'я у В'єтнамі понад 50 разів

Сайґон. — В минулу неділю 9 травня минуло 24-годинне перемир'я, що його проголосили південно - в'єтнамські й американські війська з уваги на 2.215-ті роковини народин Будди, визнавцями якого є більшість мешканців В'єтнаму. Комуністи проголосили через своє підпільне радіо, що вони зберігатимуть перемир'я 48 годин, але порушили його 55 разів. Найповажнішим в сумних наслідках порушенням перемир'я комуністами було підмінування водного шляху, по якому пливе почерез одну ріку в провінції Квантрі малий порон; він наїхав на міну, внаслідку чого згинуло 36 цивільних осіб. Взагалі під час отого перемир'я згинули 43 цивільні особи, 11 південно-в'єтнамських вояків, 2 американці і 19 комуністів, не рахуючи ранених. Комуністи збили теж один американський гелікоптер, який летів в обсерваційно-стежних цілях. Альянти, мавши сумний досвід з віроломством і зрадництвом комуністів, зберігали ввесь час перемир'я строге воєнне поготівля. З інших подій у Південному В'єтнамі слід згадати про самогубство 27-річного монаха Тіча Чу Те, який обілляв себе газоліною, підпалив себе і згорів в минулу неділю, залишивши листи до президента Ніксона та південно-в'єтнамського президента Нгуєна Вана Тіє. Це перше таке самогубство у цьому році. В минулому році 4 буддистські монахи спалили себе у протесті проти війни.

В Україні помер видатний астроном Микола Барабашов

Київ. — На 78-му році життя помер професор Харківського університету, член Академії Наук УССР, один із найбільш видатних астрономів України Микола Барабашов. Народжений 1894 р. в Харкові, у зросійщеній родині Барабашів, випускник Харківського університету, директор Астрономічної обсерваторії, він зробив багато астрономічних відкрить, зокрема в ділянці сезонових змін на Марсі, поверхні Венери й Місяця, що в наші часи блискуче підтвердились космічними літаючими приладами. Був почесним членом різних закордонних товариств і високих шкіл, а його монографії були перекладені на багато мов світу. Акад. Микола Барабашов створив власну школу астрофізики і виховав багатьох молодих науковців-астрономів. Помер 29 квітня 1971 р. „Радянська Україна" з 30-го квітня не повідомила, де помер і де похований. Офіційне повідомлення підписали П. Шелест та інші члени ЦК комуністичної партії УССР і кілька науковців - академіків.

Перша слов'янська держава існувала на території Київщини над Дніпром вже в 4-6 сторіччях п. Хр.

Москва. — Згідно з повідомленням московського кореспондента „Ню Йорк Таймсу-у", що було надруковане в числі з 9 травня ц. р., українські археологи встановили на підставі проведених ними дослідів, що в околицях Києва над Дніпром існувала вже в 4 до 6 сторіччя після нар. Хр. організована держава, значить, на яких 500 років раніше, як це досі загально приймалося. Існування цієї держави доводять українські археологи на основі радіокарбонічних досліджень залишків велетенського 500-милевого комплексу земляних валів й укріплень, що колись оточували сьогоднішню територію Києва, столиці України. Проведені досліди доказують, що для того, щоб збудувати ці вали й укріплення, треба було перенести чи перевезти сім більйонів кубічних метрів землі і для реалізації такого велетенського проєкту мусіла існувати добре зорганізована держава із потрібним для цього апаратом. Встановлено всі ці факти на основі проведених археологами досліджень т. зв. Змійних Валів, що були збудовані правдоподібно для охорони Київської землі від ворожих наїздів. Цей вал оточував велику трикутну область і зберігся в деяких місцях. Археологи обраховують, що на території цієї ранньої Київської держави мусіло бути в часі побудови цього валу щонайменше один мільйон населення. Змійні Вали мали яких з 30 до 35 стіп висоти і були на 50 стіп широкі. Досі початки державности над Дніпром встановляли на десяте сторіччя після нар. Хр. і вважали, що територія Київської землі була в 4-6 сторіччях дуже слабо заселення.

Єпископські свячення Кир Івана Стаха відбудуться у Філядельфії 25-го травня

Із Стемфорду інформують, що єпископські свячення о. прелата Івана Стаха, що був найменований Апостольською Столицею на єпископа помічника Архиєпископа Амврозія Сенишина, Митрополита Українців Католиків в ЗСА, відбудуться дня 25-го травня ц. р. в катедральному храмі Непорочного Зачаття у Філядельфії. Архиєрейських свячень довершить Митрополит Амврозій в асисті Владик Ярослава Габра з Чикаґо і Михайла І. Дудика з Пассейку. Проповідь з цієї нагоди виголосить Владика Йосиф Шмондюк із Стемфорду.

Громада Джерзі Ситі вшанувала Лесю Українку

Джерзі Ситі, Н.Дж.— Відносно невелика, але завжди активна і жертвенна українська громада в цьому місті над Гадсоном, під проводом Відділу УККА, достойно вшанувала пам'ять великої поетки і драматурга Лесі Українки святом в її честь, що відбулося в заповненій, у тому великою кількістю дітей і молоді, залі УНДому в неділю 9 травня. Американський гимн відспівав п. В. Ґела, свято відкрив вступним словом голова Відділу УККА д-р Євген Котик, передавши слово п-і Євгенії Єнсен, яка прочитала доповідь про життя і творчість слабої силами, але великої духом найбільшої поетки України і всієї Европи. Доповідачка зацитувала один вірш із України, в якому молода послідовниця Лесі Українки виявляє не тільки любов до Лесі Українки, а й до її волелюбних патріотичних ідей. Потім учні різних кляс Школи Українознавства виконували пісні до слів Лесі Українки, збірні рецитації. Деклямували твори поетки учні: Марко й Ігор Ференцевич, Наталя Штомпіль, М. Королишин, В. Шевчук, Ю. Сохан, інсценізацію до біографії Лесі Українки вивели Роксана Мельниченко і Мотря Кравченюк. Після виступу співачки меццо-сопрано Ганни Шерей, яка виконала пісні до слів Лесі Українки І. Білогрудна, О. Омельського — котрий акомпаніював на фортеп'яні, — Д. Січинського в першій частині, а в другій твори І. Сопевицького, І. Білогруда, шкільна молодь показала інсценізацію за віршем поетки „Була весна" — рецитація з хором, а в другій частині програми діти проспівали пісню „Ой, коби то де дістати" й ін. На заключення вечора учні Школи Українознавства під керівництвом молодої учительки Ганнусі Дидик і під наглядом — в її неприсутності — актора п. І. Цьолка, виконали другу дію з „Лісової Пісні", декорації інж. В. Куха, в якій взяли участь: Ліда Гаврилюк, Оля Бойко, Леся Орел, Ірина Шеремета, Нуся Вех, Леся Каханич, Юрій Доманський, Михайло Левко, Андрій Орел і Михайло Петрівський. У кінці всі присутні стоячи проспівали гимн „Ще не вмерла Україна", а на прикрашеній інж. Вол. Кухом сцені особливо у ту хвилину яснів портрет Лесі Українки на тлі чудового гуцульського килима. Хори учнів нижчих і вищих клясів підготувала учителька п-і Мирося Сіра, а інсценізації та деклямації підготували з учнями учителі Школи Українознавства.

Підготовляється з'їзд працівників української сцени

Філядельфія. — У 25-річчя створення в Зах. Німеччині Об'єднання Мистців Української Сцени, ОМУС, і для його відновлення, Діловий Комітет під головуванням видатного актора Богдана Паздрія звернувся з закликом до всіх працівників української сцени: авторів та акторів, співаків і музик, малярів, декораторів, артистів балету, рецензентів, робітників сцени, артистів кіно і телевізії, щоб вони взяли участь у першому на цім континенті З'їзді працівників української сцени. Триденний з'їзд відбудеться 29 - 31 травня на Оселі УРСоюзу „Верховина" в Глен Спей, Н. Й. Завдання З'їзду: відновити діяльність ОМУС, започаткувати підготову видання пам'яткової книжки працівників укр. сцени, заснування Центрального Архіву пам'яток укр. сцени, включення молодих акторів і виконавців у ОМУС, та ін. Крім ділових нарад, відбудеться Виставка пам'яток української сцени й фільму та дві забави. Комітет висилає поіменні запрошення з докладними інформаціями. До Комітету входять ще заступники голови пп. Євген Курило і Лена Карпяк, Володимир Шашаровський як секретар, Юрій Кононів — референт З'їзду, Василь Карпяк — скарбник, Михайло Івасівка — організаційний референт, члени Комітету: Степан Крижанівський, Володимир Королик, Олег Лісяк.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Поліційна держава"

Під час своєї пресової конференції наприкінці минулого тижня в „західньому Білому Домі" в Сан Клементе в Каліфорнії, президент Ніксон назвав „політичною демагогією" заяви деяких ліберальних конґресменів, що у зв'язку з підслухами ЕфБіАй, які переводиться за дозволом Департаменту Справедливости проти підозрілих одиниць, ЗСА стають „поліційною державою". Ця характеристика, як „політична демагогія", дуже делікатна.

Ліберальні конґресмени і пресові коментатори знають добре, що більшої свободи слова й дії, як в Америці, нема ніде у світі. Власне ця надмірна свобода привела до сваволі і затерла границі поміж „можна" і „не можна". Коли протиурядовим демонстрантам дозволяють таборувати в парках і скверах Вашинґтону й маршувати перед Білим Домом та Капітолем, коли поліція не реаґує на розгортання демонстрантами прапора ворожого В'єтконґу чи Північного В'єтнаму, коли „чорні пантери" чи організація „Студенти за Демократичне Суспільство" не бояться пропаґувати „перетворення Америки у В'єтнам", то якими ще більшими свободами можуть користуватися противники американського Уряду? Підсудні в Америці дозволяють собі називати під час судової розправи суддів „свиньми", знаючи, що за це щонайвище виведуть їх із залі, — оскаржені в найгірших злочинах виходять за кавцією на волю, „мовчазна більшість" народу має те гнітюче почуття, що кримінальні й політичні злочинці користуються більшою толеранцією і опікою збоку держави, як льояльні громадяни.

Президент Ніксон, не назвавши жадної комуністичної держави на ім'я, згадував недавно, як то він у своїх подорожах за кордоном міг в „деяких країнах" довірочно говорити з будь-ким тільки проходжуючись по саду, здаліку від стін, які мають вуха. Він слушно порадив тим, що називають ЗСА поліційною державою, поїхати до котроїсь дійсно поліційної держави — за залізну чи бамбукову заслони — і переконатися, яка різниця між системою волі та поліційним режимом. Знеславлювання рідної держави з партійно - політичних причин це не тільки демагогія. Це — поведінка негідна людини, яка має претенсії називати себе політиком.

Проникання

Коли в 1930-х роках на території Еспанії комуністичні заколотники розпочали громадянську війну, то в СССР, у тому й на Україні, почали тут і там зникати люди. Здавалося б, що не було ніякого зв'язку між війною в Еспанії і зникненням людей в СССР, але він був: ЦК КПСС висилав і зброю і найбільш вишколених військовиків та пропаґандистів на територію Еспанії, щоб допомагати комуністам перемогти національні еспанські сили. Лише в 1960-х роках у совєтській пресі було кілька спогадів тих совєтських громадян, котрим пощастило втекти з „еспанського пекла". Але совєтська преса до того часу ніколи офіційно не повідомляла про фактичну нелеґальну інвазію СССР на Еспанію.

Нині совєтська преса також нічого не подає для своїх читачів, наприклад, про рухи совєтських бойових кораблів у Середземному морі, де вони з „бравадою" пропливають перед сталевими носами американських бойових кораблів 6-ї фльоти. Немає в „Правді" повідомлень про те, що в районі Індійського океану „маневрує" совєтська військова фльотилія. „Ню Йорк Таймс" з 5 травня зацитував вислів міністра оборони Південної Африки Боти, що „росіяни інфільтрують Індійський океан, вони є присутніми в 39 пунктах у Африці політично, мілітарно або економічно". Відомий політичний коментатор Солцберґер вимовно назвав свій коментар про події в обширі Індійського океану — „Росіяни наближаються".

Але сучасна російська імперія у формі СССР намагається проникати до морів, країн і сердець та умів вільних людей не лише з допомогою „гарматної стратегії" чи перепачковування зброї. Напр., тисячі совєтських лікарів, які володіють різними мовами, отже — і шпигунів, працюють на Африканському континенті, в Азії, в країнах Південної Америки. Вони заключають „індивідуальні контракти", часто лікують безкоштовно і т. д., щоб прихиляти людей до „великого старшого брата" — до Росії з її так зв. комунізмом. Сучасне імперське проникання СССР під різними масками зустрічає ще дуже слабий опір вільного світу, а тим часом червоний давун шукає кріликів.

П. Феденко

ЮҐОСЛАВІЯ В НЕБЕЗПЕЦІ

Юґославія — єдина країна під комуністичним режимом в Европі, що зберегла свою незалежність від Москви. Хоч як запевняють провідники румунської компартії про суверенність своєї країни, кожному мусить бути ясно: коли б у Москві вирішили вислати совєтські дивізії на Букарешт, то ні спротив румунів, ні симпатії світу не могли б урятувати Румунії. Замість президента Чеушеску московське Політбюро поставило б якогось румунського „Гусака". Китайський Мао і альбанський Годжа послали б у Москву ноти протесту, і на тому справа скінчилась би. В іншій ситуації перебуває комуністична Юґославія. Аґресію Москви проти Юґославії всі сусідні країни і уряд далекої Америки вважали б за безпосередню загрозу для своїх інтересів на Середземному морі.

Ідучи протоптаним шляхом царської політики, комуністичні диктатори в Москві прямують стати твердою ногою на берегах Середземного моря. Вони мають свої військові бази в Єгипті і хочуть поширити вплив Москви на інші арабські країни. Але сполучення з цими базами на Середземному морі дуже непевне, бо шлях туди веде через Босфор і вузьку протоку Дарданелли. В разі конфлікту держави НАТО, до якого належить Туреччина, могли б перегородити шлях для совєтських кораблів, і совєтська фльота в Середземному морі опинилася б у пастці.

Коли ще була дружба між СССР і Альбанією, то Москва будувала свої надморські бази в цій країні. Але довелося залишити ті бази, і там тепер хочуть загніздитися китайці. З уваги на положення Юґославії на берегах Середземного моря з Москви хижим оком поглядають на цю країну.

В 1948 р. була спроба, керована Сталіним, замінити президента Тіта групою юґославських комуністів, готових служити Москві. Цю спробу Тітові пощастило зліквідувати. В Москві проголошено тоді юґославських комуністів „фашистами" і „аґентами капіталізму".

Після смерти Сталіна Хрущов у 1955 році літав до Тіта в Беоґрад, просив вибачення за незаслужені образи. Але розбитого горщика вже не вдалося зліпити: між Москвою і Беоґрадом майже реґулярно повторюються взаємні обвинувачення і запевнення про „нормальні міждержавні зв'язки".

В 1956 р. Тіто не протестував проти московської аґресії на Угорщину, бо там комуністичний режим був зовсім розпався. Але від 1968 р. і досі юґославські комуністи засуджують окупацію Чехо - Словаччини російським військом, бо знають, що зреформований комуністичний режим міг би встояти в Чехо - Словаччині.

Лякає юґославських провідників також „доктрина Брежнєва": мовляв, Москва має право і повинність посилати свою „братню поміч" у ті комуністичні країни, де, на погляд вождів Кремлю, режим диктатури захитаний. В цій „доктрині" Тіто і товариство вбачають загрозу для себе, бо компартія Юґославії заводить у своїй країні реформи, які в Москві вважають за „контрреволюційні": участь робітників у керуванні підприємствами, право робітників страйкувати, вільне сільське господарство, вільна наука, дозвіл критикувати основи комуністичного режиму. Щоправда, це робить відомий Мілован Джілас в пресі вільних країн, але він живе на волі в Юґославії.

„Ухили" юґославських комуністів непокоять володарів Москви ще й тому, що Тіто відновив нормальний політичний зв'язок з комуністичним Китаєм і належить до бльоку країн, невтральних між державами НАТО і Варшавського воєнного договору.

Хоч немає безпосередньої аґресії Москви на Юґославію, у Беоґраді добре знають криводушність верховодів московського Політбюра: недавній приклад — Чехо-Словаччина. Тому в Юґославії вироблено плян загальної оборони країни. В цьому пляні призначено головне завдання „територіяльній обороні". Автори пляну розуміють, що совєтські збройні сили могли б протягом короткого часу знищити реґулярне військо Юґославії і окупувати країну. І тоді єдиною обороною проти напасника була б партизанська війна. В цій війні юґослави мають досвід з часів другої світової війни.

Як видно, Москва не збирається в найближчому часі напасти на Юґославію і окупувати цю країну, щоб закріпитися на берегах Середземного моря. Надто рискованою була б ця справа. Тим часом у Москві пробують розхитати Юґославію іншим способом: не перебираючи засобів, використовують незгоду між сербами і хорватами.

На еміґрації в різних країнах діють групи хорватів, відомих під назвою „усташів". Усташі хочуть створити незалежну хорватську державу і вбивають дипломатів комуністичної Юґославії в різних країнах світу. В Західньому Берліні виходить часопис усташів „Грватска Држава". Журнал має свого кореспондента в Москві. Хоч усташі коляборували за другої світової війни з німцями, тепер їх у Москві „реґабілітували". Московський кореспондент Славко Новак пише в журналі „Грватска Држава" (лютий - березень, 1971 р.), що в Москві вважають „хорватську область в цілому за виключно важливий фактор в оборонних плянах держав Варшавського пакту".

Кокетування Москви з хорватськими еміґрантами непокоїть уряд Тіта. Його недавні промови про зовнішню небезпеку, його загрози непевним елементам, недбалим адміністраторам показують, що уряд Юґославії розуміє криводушну політику Москви: у себе Кремль душить т. зв. „буржуазний націоналізм" залізною рукою, але народам Юґославії обіцяє самостійність і суверенність...

Василь Маркусь

НАЦІОНАЛЬНІ ВІДНОСИНИ СССР У СВІТЛІ НОВОГО ПЕРЕПИСУ

Опубліковане 17 квітня повідомлення Центрального Статистичного Управління при Раді Міністрів СССР про всесоюзний перепис населення в січні минулого року заслуговує на аналізу і коментар.

Загально населення Совєтського Союзу зросло за останніх одинадцять років на 33 мільйони, тобто на 16%. Проте, значно меншим був приріст у деяких республіках, головно европейської частини СССР: в Російській республіці лише 11%, в Україні, Естонії й Латвії — 13%. У балтійських республіках природний приріст населення був значно нижчий від пересічного ,а частковий зріст населення радше стався внаслідок іміґрації з-поза республік. Білорусь записала 12% приросту, але сюди, мабуть, був менший приплив з інших республік. Єдина Молдавія в европейській частині зазнала більшого, і таки природнього, приросту — 24%.

Натомість середньоазійські республіки зареєстрували доволі великий приріст: Таджікістан — 46% (його населення доходить тепер майже до трьох мільйонів; в 1959 році було дещо менше як два мільйони). Інші мусульманські республіки, а також Вірменська ССР, мають приріст від 38 до 45%. Грузія, єдина із закавказьких республік, має приріст значно менший, проте рівний загальносоюзному — 16%.

Опубліковані висліди підтверджують факти, на які вже давніше вказувалося, зокрема і в совєтських джерелах. Перше, це те, що серед мусульманського населення народженість дуже висока. Друге, що це населення не є мобільним, тобто не переселюється до інших республік поза Середню Азію, і — третє, що пропорційно зменшився туди приплив слов'ян і европейців.

Вислід перепису вказує на деяке зменшення росіян, яких було в 1959 році 54,1%, а тепер їх виявилося 53,3%, тобто зменшилося пропорційно майже на 1%. Проте стан росіян зберігся незмінним в Російській республіці, дещо збільшився в европейських республіках, за винятком Литви: на Україні і Білорусі на понад два відсотки, в Молдавії — на півтора, в Латвії — на понад три, а в Естонії — на чотири з половиною відсотки. Обидві високопромислові балтійські республіки притягають російське населення.

В інших республіках стан росіян або залишився пропорційно незмінним (Казахстан, Литва), або ж поважно обнизився, наприклад, в Азербайджані росіян тепер менше на 3,5% в порівнянні з 1959 роком, в Туркменії — на 3%, в Киргизії — на 2%, в Грузії — на 1,5%, у Вірменії — на 0,5%.

Якщо йдеться про стан українців в цілому СССР, то їх відсоток впав з 17,8 всього населення Союзу до 16,8, а в межах УССР — з 76,8 до 74,9, себто майже на два відсотки. Таким чином тепер в Україні одна четверта населення неукраїнці, в тому числі майже одна п'ята росіян. Російське населення України зросло з 7 до 9 мільйонів від часу останнього перепису. А протягом 45 років, тобто від 1926 року — від 3 до 9 мільйонів, абож від 8 до майже 20% населення республіки. Це явище можна пояснити принаймні трьома факторами — постійним припливом росіян і відпливом українців, як також частковій асиміляції та порівняно найбільшим втратам українського населення в роки, голоду й другої світової війни.

Зменшення ж українців поза УССР, головно в республіках, де вони становили доволі численну меншість, наприклад в РСФСР з майже 3% населення республіки до 2,5% чи в Казахстані з понад 8% до 7%, слід приписати насамперед асиміляції. Українців ще живе п'ять з половиною мільйонів поза УССР в Союзі, але вони не мають ніяких культурних прав національної меншости, позбавлені власного шкільництва, преси, радіомовлення рідною мовою тощо. Звичайно, такі умови сприяють асиміляції. Це саме стосується майже двох мільйонів білорусів поза БССР.

Зміцнили свою позицію у національних республіках в порівнянні з 1959 роком народи Середньої Азії і Закавказзя. Наприклад, узбеки зросли на 3,5%, туркмени — на понад 4,5%, таджіки й киргизи — на понад 3%, грузини і казахи — 2,5%, а вірмени — на 0,5%. Азербайджанці зазнали значного зросту у своїй республіці, бо з двох третин населення республіки зайняли місце трьох четвертих. Це винняткове демографічне досягнення цих народів дає запоруку їхнього національного розвитку.

Ще кращі показники живучости азійських і кавказьких народів виявляють дані про вживання рідної мови. Національність і рідна мова, зрозуміло, покриваються майже стовідсотково у росіян, як панівної нації. Але також в азійських народів — узбеків, азербайджанців, казахів, туркменів, киргизів, у народів Дагестану, у грузинів, північнокавказців, а також у вірменів — від 90 до 95%, у литовців, латишів, естонців, молдаван і марійців — понад 90% національність і рідна мова покриваються.

Не так добре стоїть справа із двома слов'янськими народами. За рідну мову українську подало 87% українців, себто на два відсотки менше, як у 1959 році; серед білорусів — понад 80%, на 4% менше, як у 1959 році. Такий заник вживання рідної мови виявляють лише народи без власних республік, а головно деякі, яких стан катастрофічний.

Лише 18% жидів подали ідиш як свою рідну мову, себто на 4% менше, як у 1959 році; 67% німців — на 8% менше, 83% удмуртів — на 6% менше, 91% марійців — на 4% менше, 63% карельців — на 8% менше, 32% поляків — на 13% менше. Проте, серед ряду народів помітно збільшився відсоток осіб, які подали власну мову, як рідну: вірмени, азербайджанці, башкіри, каракалпаки, уйґури, а навіть цигани.

Все таки, в загальному, русифікація населення СССР зросла. До 129 мільйонів росіян доходить 13 мільйонів осіб інших національностей, що подали російську мову за рідну, та 42 мільйони тих, які добре володіють російською мовою і її можуть вільно вживати. Отже, разом 174 мільйони, тобто 72% населення порозумівається постійно або потенційно російською мовою. Політика „злиття мов і культур", хоч із перешкодами, просувається твердо вперед.

Ось кілька висновків із опублікованих вислідів перепису:

Народи з високим природним приростом населення, з сильним почуттям культурної самобутности, а головно расово відмінні від російської більшости, зміцнюють свої позиції і відвойовують попередні втрати. Це стосується середньоазійських, кавказьких і закавказьких народів. Роля ісляму, не лише як релігії, але також як культури і світогляду народів в цьому дуже значна.

Висококультурні малі европейські народи — естонці і латиші загрожені двома факторами: низьким природним приростом та іміґрацією росіян і інших до їхніх республік. Національно-культурно вони зберігають свою окремішність, головно тому, що вони неслов'яни.

Проте, в гіршій ситуації є два слов'янські народи — українці і білоруси, супроти яких насамперед стосується політика „зближування і злиття". Як мовно близьких з росіянами, їх виставлено більше на асиміляцію. Їх втрати також порівняно значніші, як деяких інших народів.

Існують в СССР народи чи меншості, хоч ще відносно численні, проте офіційно засуджені як перші на жертви політики „злиття" в користь головно російської мови й культури. Це меншості, які не мають територіяльно-адміністративних автономних одиниць: поляки, жиди, німці, греки, болгари.

Попри ці, радше неґатив-

(Закінчення на стор. 4-ій)

РОЗПИНАТЕЛЬ УКРАЇНИ

Московські газети повідомили, що „цими днями у Ленінґраді над знаменитим... пам'ятником Петрові Великому піднялася кабіна гідропідіймача. Реставратор Ю. Мушинський і фотограф І. Захаров впродовж кількох годин фотографували бронзову постать Петра".

„Комсомольская Правда" — газета для „комуністичної молоді СССР", пояснила читачам причину такої зворушливої уваги комуністичного режиму до мідної постаті царя, який обертав Московське царство в „Росію", підбиваючи Україну та інші країни під володіння Петербурґу:

„Справа в тому, що із зберіганої в Російському музеї гіпсової голови Петра І, виконаної в минулому столітті скульптором Колло, тепер вирішено виконати два відливи в бронзі: одну для Російського музею, а другу для заводу „Арсенал"...

Реставратор і фотограф не лише з фотоапаратами, а й із комуністичними квитками в кишенях, „виявили, що деякі гіпсові деталі від часу втратили чіткість, викривилось прекрасне творіння скульптора Колло. Детальне фотографування допоможе їм встановити справжній вигляд.., Відлив Петра в бронзі буде виконаний на ленінґрадському заводі „Монументскульптура".

„Це той перший, що
розпинав
Нашу Україну,
А вторая — доконала
Вдову - сиротину".

— писав з геніяльною простотою Тарас Шевченко, дивлячись у похмурому Петербурзі на мідяну гору — московського царя Петра І на здибленому коні і згадуючи про Катерину Другу, вже титуловану як „імператриця". Та й сам Ленінґрад, тогочасний Петербурґ, збудував Петро І на кістках українських козаків.

Чи треба ж було мільйонів жертв під час „жовтневої революції" в Росії, яка нібито скинула з п'єдесталів царів в ім'я свободи, братерства, рівноправности, розкріпачення націй — всього, що приписує собі „комунізм"? Російська соціяльна революція була потрібна Росії, бо з її допомогою Ленін зберіг Росію, засновану Петром І.

До речі, на тому ж ленінґрадському заводі раніше виливали з бронзи десятки тисяч погрудь Сталіна, впродовж 1970 року виливали там бронзового Леніна, а в 1971 році, саме перед 24-им з'їздом КПСС виливали з бронзи царя - ката, розпинателя України і Білоруси, погромника Польщі, переслідувача балтійських та ін. народів — Петра Першого.

Є в цьому ніби дрібному факті велика логіка. Так звані націонал - комуністи та їхні поплентачі всіх видів у світі, вільному й комуністичному, хіба безнадійно хворі на політичну сліпоту, щоб не бачити, що в дійсності означає комунізм московського видання

(Л. П.)

Любов Коленська

Я Й НЕ ЗНАЛА...

(2)

Все ж таки по кількох днях вдається мені його переконати і швиденько, позбиравши найпотрібніші речі, а решту місця залишивши на Надіїні клунки, вибираємося до неї.

В'їздимо поміж териконами ,на хвилину показується сонце і оті горби, як худящі чорняві жінки завчасу повдовілі, усі в чорному. Внизу невеликі мізерні садки, засипані ущерть снігом, всіваються поміж дрібні бузкові кущі, щоб, бува, сонце не нагріло і не забрало їхньої єдиної, найбільшої краси... А там уже дві гори, і поміж ними дім: ясний, невеликий, шибки навіть узимку чисто помиті, але у ньому немає жадної познаки життя. Навіть хтось завіси з вітальні прибрав.

Але в цій же хвилині відчиняються двері, виходить Надія, сердечно нас вітає, а потім тихенько ридає на моєму плечі, це так ніби не із смутку, а з великої радости, що ми приїхали. Очі у неї — як у заморозь квіти. Тут — волошками обіцяють, але живучости жадної...

Іван стоїть кілька хвилин оподалік непорушно, а потім рішається простягнути мені руку. Міряємо одне одного очима, він холодно, запитливо, а я зовсім ворожо, хоча хотіла б себе прикрити, щоб принаймні не доглянув моїх вкрадливих намірів...

Мій чоловік ще не підходить, оглядає щось біля авта, потім вітається з Іваном. Сідають при столі і наливають горілки в чарки. Звичайно чоловіки скоріше доходять до певного рішення і злагоди. Їм наші справи не такі то вже важливі, але й ми дивимось з деяким презирством на їхні... турботи. І тут відплата.

Увійшла я в кімнати і глянула крізь вікна на застиглі водоспади, і пройняло мене холодом...

Увечері Віталій мені сказав: — А знаєш, Надія гарна...

Проходять дні, і ми підготовляємо її втечу... Признаюся потихеньку, що мені якось незручно, в'їхавши в чужу хату, потаємно готувати плян викрадення, потішаю себе тим, що це для добра Надії, і що вже відступу немає... Але в цьому не признаюся Віталієві... Він насміявся б з мене... тим більше, що він із найменшими подробицями кожного вечора розвиває наші пляни...

Тепер сосни зародили шишками, як восени дерева барвистим листям.

Часто ходжу на прохід з Іваном, щоб Віталій міг обговорити дещо з Надією і щоб забрати її від Івана та від її переживань.

Говоримо про різне з Іваном. Ніколи не згадуємо Надії, раз він тільки сказав: — Мені здається, що ми тепер з Надією направду розійдемося, я не вірив... але вже бачу...

І вперше мені його жаль і соромно якось, і зараз обурююсь на себе, як то я могла його жалувати... А може він тільки прикидається. Він до цих слів не вертається, та й я мовчу, боюся, щонебудь прохопиться в мене, і Надія назавжди залишиться з ним... Тільки ненависти давньої до Івана вже не відчуваю.

Сьогодні летить вихор і засипає нас зовсім снігами. Ми безпорадні і мусимо відкласти наш виїзд. Всі тепер у вітальні. День і ніч заметіль і білими димами кружляють сніги... Ми як у зачарованому, льодовому замку. Усі в напруженні і неспокої. І важко тоді не говорити, а слів немає — вони ж одною думкою... одним рішенням. Мені здається — кожний з нас — тонюсенький, прозорий папірець, і всі наші думки виразні й прозорі. Не підводжу голови, лякаюся, а потім таки дивлюся... Іван встає з крісла і ходить по кімнаті, затирає руки ніби з холоду і не здіймає погляду з Надії, а потім відвертається, бере книжку і наче переглядає...

Поміж нами родиться якесь слово, несміливо відкриває уста, але зараз же вмирає...

Віталій спокійно закурює люльку, і по кімнаті розходиться приємний черешневий дим. Він знаходить аркушик паперу, олівець і береться рисувати Надію. Тільки вона непосидюща, тепер обертається від нього до ватрану, скидає взуття, гріється у теплі і зручно вмощується у м'якому кріслі. Дивуюся, як мій чоловік може схопити хоча б одну деталь з її обличчя. Надія вже не така бліда, як тоді ,коли ми приїхали. Її тіло набирає круглости, а очі м'яко, барвисто блищать...

Дрібними клубками підкочується під вікна сніг і туго мурує, заморожує нам дорогу до втечі...

Іван встає: — Піду, прокидаю стежку при дорозі.

За ним підводиться Віталій, відкладає папір, і обидва виходять. Не думаю, щоб щонебудь вони зробили, вийти надвір важко, двері не відчиняться. Почуваю себе, як на шпилі високої гори: захоче вихор — візьме нас і з усією силою кудись викине.

Підходжу до Надії: — Надіє, незабаром може вже будеш вільна, мені вже навіть важко, здається, одна одній жаром руки обкидає...

А вона то дивиться на мене, то на вогонь у ватрані, і нічого не відповідає, мовляв, не до неї ті слова. А потім коротко і дивно зупиняє свій погляд на мені.

А я трясу її за руку і не уступаю: — Не жалуєш? —

Аж це спонукує її сміятись, сильно і вголос: — Жалую?.. Я мушу вирватись! Усе прокляті гори, Іван, і він сам немов завжди у пітьмі, сонця ніколи не бачив і жартувати і сміятись не вміє. Мені скучно і понуро. А вже твій Віталій інший, говорити можна. — Перестає сміятись і твердо каже :— І вирвусь!.. — І, як весняний вихор, як повінь — голосна радість...

Гладжу її і сідаю за книжку.

Незабаром входять Віталій і Іван і кажуть, що у повітрі відчувається відхід зими.

Увечері в снігу обриваються крила, надбігає остання сніжинка і розбивається на шибці...

Ранком тануть сніги, незадовго вирушимо із зачарованого замку... Приходить сонце, сідає біля нас при столі, ми пестимо його, просовуємо пальцями і набираємо золоті персні, кожний собі... Рішаємось завтра виїздити, і, як дивно, коли чуємо Іванові слова: — Я мушу зараз виїхати, не думаю, що надовго...

Не можу вдержати слів і чомусь кажу: — Не боїтесь, що нас не застанете?..

— Хіба це поможе? Але я думаю, що ви не від'їдете, поки я не повернусь... Заждете на мене? — Усе ж подає мені на прощання руку.

І вже біля самої огорожі мої тихі слова: — Не гніваєтесь, Іване?

— На вас? Ви добра людина, Марто, тільки людей не знаєте...

З моїм чоловіком і з Надією вже не прощається, швидко йде до авта.

Як дивно, замість радости, що забрано від мене брехню і мовчанку, відчуваю смуток, і навіть хочу, щоб Іван повернувся...

По виїзді Івана ми сходимось разом на веранді. Надворі босий виноград розтирає промерзлі стопи і обкутується сонцем...

Коли входжу на веранду, вони вже там, про щось говорять і обривають на півслові.

Посміхаюся: — Я ж не Іван, чому притихли?

Віталій здвигає раменами:

— За старою звичкою замовкли. Пригадуєш, кожна тінь здавалась нам Іваном...

— Все воно добре, але тепер, Віталію, тепер уже швидко збираймось і, краще, кінчаймо, а то я втомилась і чомусь навіть Івана жаль, здається часами, що не так

(Закінчення на стор. 4-ій)

Започаткований у Міннесоті журнал „Вісті" буде виходити далі в Джерзі Сити як квартальник „Музичні Вісті"

Джерзі Ситі. — З датою березня 1971 року тут появилося в доброму графічному оформленні перше число журналу „Музичні Вісті", що є продовженням започаткованого десять років тому — у 1962 р. — Українським хором „Дніпро" у Твин Ситі, Міннесота, журналу „Вісті". Появлявся цей журнал аж до 1970 р. з підзаголовком „Журнал музичного та мистецького життя" і був у шістдесятих роках цього сторіччя єдиним українським музичним журналом в усьому світі, бо ж тільки з 1970 р. почав виходити в Києві перший після понад чвертьсторічної перерви журнал „Музика". Головним редактором журналу „Музичні Вісті" залишилася Олександра Ф. Костюк, і заступником гол. редактора є проф. Осип Залеський. В склад редакційної колегії входять: Оксана Бринь, Рафаїл Венке, Дарія Гординська-Каранович, Докія Лисько, Ніна Михалевич, Роман Савицький, мол., та д-р Ігор Соневицький. Видавцем і відповідальним редактором журналу є відомий ініціятор і реалізатор монументального корпусу „Українські народні мелодії" сл.п. Зіновія Лиська та великого тому релігійних творів Олександра Кошиця Маріян В. Коць, адміністратором є др Богдан Каранович. На зміст цього 1-ого (36-ого з черги) числа „Музичних Вістей", виданого в мистецькому оформленні мистця Богдана Титли, склалися матеріяли про М. Леонтовича, і статті: О. Залеського про „Музику в житті і в творах Лесі Українки" та про „Українські мотиви у творах Л. Бетговена", Я. Гніздовського про „Звук і образ", Я. Зубаля про Б. Пюрка, І. Білогруда про Френсиза Пуленка й ін. В числі продовжується друкування малої музичної енциклопедії. Заступлена також добре бібліографія і хроніка музичного життя, зокрема із діяльности Українського Музичного Інституту. Адреса Редакції й Адміністрації: V-vo M. Kots, 1215-17 Summit Avenue, Jersey City, N.J. 07307.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Дружини Деррі, Па., здобули чемпіонат

(Закінчення з 1-ої стор.)

ділу з Рочестер, Н.Й. (трофей і нагорода $300.00), а дальше слідували: Відділ ч. 5 з Асторії, Н.Й., „Запорожська Січ" Відділ 367 з Рочестеру, Н.Й. та Відділ 316 рівнож з Рочестеру. В індивідуальних першенствах чоловіків друге і третє місця заняли Василь Гузар і Мирослав Благий, змагуни Відділу 289 з Рочестеру.

В турнірі взяли участь дружини з Чикаго — 6 чоловічих і 4 жіночі дружини, які прибули на Союзівку двома автобусами вже в п'ятницю, на чолі із своїми провідниками Іваном Іванчуком та Іваном Івасюком; Деррі — 5 чоловічих і 3 жіночі дружини; Рочестер — 5 чоловічих і одна жіноча; Аліквіппа — 3 чоловічі дружини; Ембрідж — 3 чоловічі; Елізабет і Асторія — по одній дружині чоловіків. Трофеї і грошеві нагороди за перші і другі місця уфундував Український Народний Союз.

Роздача нагород відбулася під час бенкету в суботу вечером, в присутності всіх змагунів і змагунок та понад 200 гостей, серед них гол. предсідника УНСоюзу Йосифа Лисогора, який прибув на цю імпрезу із своєю дружиною безпосередньо після закінчення похоронів св. п. Блаженнішого Митрополита Іоана Теодоровича в Бавнд Бруку, Н. Дж. Предсідник Лисогір, покликаний до слова тостмастером Петром Пуцилом, гол. касиром УНСоюзу, привітав усіх змагунів, поґратулював першунам подякував усім за численну участь в турнірі. Бенкет відкрив коротким словом головний радний Андрій Джула з Ембридж, який рівнож змагався в рядах одної з трьох дружин з цієї місцевости та який очолює спортову комісію УНСоюзу. Молитву провів о. Лаврентій Лавринюк, а опісля П. Пуцило представив гостей за почесним столом: Й. Лисогір з дружиною, Марія Гайден, секретар турніру, Іван Іванчук, Іван Когут, колишній спортовий референт УНСоюзу і Зенон Снилик, редактор „Українського Тижневика". П. Пуцило у своюму вступному слові, з жалем відмітив відсутність колишньої головної радної Олени Олек з Чикаго, яка не могла прибути на цей турнір — вперше за час його існування — з уваги на недугу її сина Степана, капітана американського летунства.

Нагороди вручили першунам В. Гузар, провідник турніру, Марія Гайден, секретарка, Ф. Кубарич та І. Івасюк; крім них, в комісії турніру ще працювали Іван Кучмій з Рочестеру та Б. Мрозенська з Деррі. Бенкет закінчив молитвою о. Лавринюк.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. П. К., Ню Йорк: Дякуємо за „Піп у дзвін, а дідько в калатало". Ми також були свідками того, як під час демонстрації в обороні Валентина Мороза в Ню Йорку минулої суботи наша молодь роздавала демонстрантам і прохожим летючки та спеціяльне видання англомовного „Українського Тижневика" з інформаціями про Мороза та вияснениям причини і цілей демонстрації, а один із старших громадян з таким самим завзяттям поширював під час демонстрації летючки про . . . оселю УРСоюзу „Верховина" та спонсоровану нею „Першу українську спортову школу". Проте Вашого коментаря волієм не друкувати.

ВШ. д-р Мих. Лоза, Боффало: Ми, очевидно, знайомі з „Відкритим листом" інж. Родоіна Сліпого з лайкою на Вас і „Свободу" за рецензію на два його фільми продукції „Рода". Ми радо були б надрукували його відповідь на рецензію, навіть гостру. „Відкритий лист" своєю формою в жадномі разі не надавався до друку. Не надрукувавши того листа, не надрукуємо й Вашої відповіді на нього, хоча вона найбільш пристойна і культурна.

ВШ. Н. Я. Я., Клівленд: На превеликий наш жаль „Свобода" до тієї міри перевантажена всякими матеріялами, що ми аж ніяк не можемо друкувати окремих списків пожертв з поодиноких громад навіть на найкращі цілі. Натомість ми час від часу окремими вкладками друкуємо списки пожертв, що їх одержуємо від наших центральних установ. З поодиноких громад виїмково друкуємо списки більших пожерта. На Вашому списку одна пожертва в сумі $20, п'ять пожертв по $10 та 27 пожертв по 5 дол., а все решта таки справді „дрібними".

ВШ. В. К., Філядельфія: Дякуємо за актуальне „Рома льокута — кавза ном фініта". Можливо, що використаємо, тільки прохаємо в майбутньому доконче писати з більшим відступом між рядками, бо густий друк дуже утруднює підготову матеріялів до друку. До речі, на цю саму тему ми маємо заповіджено на найближчі дні ще одну фахову статтю. Познайомимось і вирішимо котру з них друкувати, чи евентуально, обидві.

ВШ. д-р В. М., Чикаго: Дякуємо, радо надрукуємо вже в перших днях наступного тижня.

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Друзями та Знайомими,
що 29-го квітня 1971 р. відійшов у Вічність
на 85-му році життя в Мюнхені, Німеччина

ІВАН ЯЦКЕВИЧ

ГІМНАЗІЙНИЙ ПРОФЕСОР,

народжений в Стрию (Україна), довголітній педагог
та виховник української молоді.
ПОХОРОНИ відбулися 4-го травня 1971 р. у Відні.

Горем прибиті:
МАРІЯ ЯЦКЕВИЧ — дружина
Родина в Америці, Канаді та Україні

Замість квітів на домовину, складаємо 25.00 долярів на Український Науковий Осередок в Сарселі, Франція.

ЛЕСЯ та ЛЕВ ЯЦКЕВИЧ

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ, НЮ ЙОРК

П'ятниця, 14-го травня 1971 року, година 8-ма вечора

ВЕЧІР ПРИСВЯЧЕНИЙ ПАМ'ЯТІ

Проф. ВОЛОДИМИРА ЦІСИКА

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:

Слово — від Українського Музичного Інституту п. проф. **Галина Мирошниченко**;

Бувші учні сл. п. Володимира Цісика: **В. Бакум, О. Бурак, І. Борбич, Р. Букачевський, А. Костів, Л. Кметик, О. Покора, П. Рівес і В. Яремчук.**

При фортепіяні: п. проф. **Євгенія Курилович-Чапельська** і п. **Оксана Борбич**;

п. **Марта Кокольська** — сопрано, при фортепіяні **проф. О. Омельський**;

Слово про Володимира Цісика — **проф. М. Білостоцький**;

Слово — від Літературно-Мистецького Клюбу **Б. Ржепецький**.

ОЛЕКСАНДЕР КЕРНИЦЬКИЙ — НА РАДНОГО ПАССЕЙКУ

Олександер Керницький, принципал середньої школи в Пассейку кандидує до ради цього міста у виборах, які відбуваються вже у вівторок 11 травня ц. р. Його виборчим гаслом є привернення довір'я до уряду міста, в якому живе багато українців. Батьки О. Керницького прибули до ЗСА із Західньої України, батько — з Криниці на Лемківщині, мати — зі Львова.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ

бл. п.

Мґр ІВАНА ГОЛЮКИ

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ З ПАНАХИДОЮ

у вівторок, 11-го травня 1971 року о годині 9-ій ранку
в Церкві св. Юрія в Ню Йорку, Н. Й.

МЕЛЯНІЯ — дружина
ЄВГЕН — син з дружиною
і внуки

РОМАН ПІДВИСОЦЬКИЙ власник фірми
"THE RAY STEVENS PEOPLE"

ЗАПРОШУЄ ВАС НА

КОНЦЕРТИ
ДМИТРА ГНАТЮКА і ОЛЕГА КРИСИ

ДАТИ КОНЦЕРТІВ:

КАНАДА:

ДМИТРО ГНАТЮК

ТОРОНТО, Неділя, 16. V. год. 8:00 вечора — Ryerson Theatre
ТОРОНТО, Понеділок, 17. V. год. 8:00 веч. — Ryerson Theatre
ТОРОНТО, Вівторок, 18. V. год. 8:00 веч. — Ryerson Theatre
ГАМІЛЬТОН, Середа, 19. V. год. 7:30 веч. — Westdale Secondary Auditorium

ДМИТРО ГНАТЮК
в ролі Енея із опери «Енеїда».

США:

ЧІКАГО, Понеділок, 24. V. год. 8:00 вечора — Orchestra Hall
КЛІВЛЕНД, Вівторок, 25. V. год. 8:00 веч. — Music Hall
ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Середа, 26. V. год. 8:00 веч. — Academy of Music
НЕВАРК, Субота, 29. V. год. 8:00 вечора — Symphony Hall
НЬЮ-ЙОРК, Неділя, 30. V. год. 7:30 веч. — Carnegie Hall
БОФАЛО, Неділя, 6. VI. год. 8:00 вечора — Clienhans Music Hall, (Mary Seaton Room)

КВИТКИ ВСТУПУ МОЖНА НАБУВАТИ В УКРАЇНСЬКИХ КНИГАРНЯХ У ВАШИХ МІСТАХ, АБО ПРИ ВХОДІ ДО ЗАЛЮ.

КОЖНИЙ МАЄ ШАНСУ ВИГРАТИ БЕЗПЛАТНУ ПОДОРОЖ ДО КИЄВА ТА КВИТКИ ВСТУПУ НА КОНЦЕРТИ

З доброзичливости ФІРМИ

CZECHOSLOVAK AIRLINES

Увага! Увага!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ

влаштовує

СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ

в неділю, 6-го червня 1971 року
НА ПЛОЩІ
УПЦеркви в Бетгел, біля Честера

ПРОГРАМА:

1. Посвячення Прапору Окружного Комітету;
2. Промова сенатора **Павла Юзика** члена Канадійського Сенату та заступника головного предсідника УНС.
3. Виступ хору Пластової Станиці в Філядельфії **„Незабудьки"** під мистецьким керівництвом студентки **Ярки Коморовської**.
4. Виступ танцювальної групи **Катедрального Храму** св. Володимира УПЦеркви в **Філядельфії** — під керівництвом **М. Солтиса**.
5. Привіт від українського кандидата на конгресмена **Михайла Кіцака**.
6. Виграша інших нагород, уфундованих Окружним Комітетом
7. Вручення нагород членам „Клюбу Заслужених Союзовців"

ВСТУП НА СВЯТО ЛИШ ОДНОГО ДОЛЯРА ВІД ОСОБИ.

Оркестра **Павла Малиціївського з Честеру**

До участи в святі та зустрічі з Достойним Сенатором Павлом Юзиком запрошуємо Українське Громадянство та всіх Членів УНС Філядельфійської Метрополії та доокличних місцевостей.

УКРАЇНСЬКЕ ФОТОГРАФІЧНЕ ТОВАРИСТВО
Секція Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку

ЗАПРОШУЄ СВІТЛИВЦІВ
ДО УЧАСТИ
В ДРУГІЙ ВИСТАВЦІ УФОТО
В ЛИСТОПАДІ 1971 Р.
ЧОРНО-БІЛИХ і КОЛЬОРОВИХ СВІТЛИН та ПРОЗІРОК

Предвиджені дві частини загальна — конкурсова, і документарна — Українські церкви.
У виставці можуть брати участь члени і не-члени Товариства.

За умовами участи просимо звертатися до:

ADOLF KARPIUK
85-14 76th Street Woodhaven, N.Y. 11421

ПЕРТ АМБОЙ і ОКОЛИЦЯ!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ в ПЕРТ АМБОЮ, Н. Дж.

повідомляє, що

в суботу, 15-го травня 1971 року
в Українському Народному Домі
в ПЕРТ АМБОЮ при 760 Стейт Ст.

— відбудеться —

СЕКРЕТАРСЬКО-ОРГАНІЗАТОРСЬКИЙ КУРС

на якому доповідатимуть
ВОЛОДИМИР СОХАН — заступник головного предсідника і рекордовий секретар та
СТЕПАН ГАВРИШ — головний радний і обласний організатор

До участи в курсі зобов'язані усі Предсідники, Секретарі, їх Заступники, Касири і Організатори Відділів Округи, а також інші відділові Урядовці й інші Члени, які бажають активно працювати для УНСоюзу.

Початок Курсу о год 2-ій по пол.

ОКРУЖНА УПРАВА

Інж. Омелян Граб — голова
Дарія Оріховська — секретар

Повідомлення Реґіонального Комітету
„ЯВОРІВЩИНА"

Реґіональний Комітет „Яворівщина" доводить до відома заінтересованих, що заповіджені в попередньому комунікаті на суботу, 1-го травня ц. р. збори Комітету („Свобода" ч. 81 з 30-го квітня ц. р.) не змогли відбутися з причин від Комітету незалежних. Збори відбудуться в суботу, 22-го травня ц. р. в 5-ій годині по полудні в Філядельфії в приміщенні під числом 50-31, Північ 12 вул. (50-31 North, 12th St., Philadelphia, Pa.)

Реґіональний Комітет „Яворівщина"

Субота, 15-го травня 1971 р., о год. 4-ій по пол.
Бенжамін Франклин Гай Скул, при вул. Брод і Грін

У Філядельфії, Па.
Для цілої Родини

ПЛАСТУНИ З НЮ ЙОРКУ

ВЕЧІР ПІСНІ, ТАНКУ і ВЕСЕЛИХ СКЕЧІВ

СПОРТ

Редагує В. Сохан

„ТРИЗУБ" — „ДОЙЧУНГАРН" 2 : 3 (1 : 0)

Філядельфія, 2-го травня 1971. — Дуже не повелося цієї неділі змагунам „Тризуба", бо, маючи перевагу одних воріт у першій півгрі, програли ці змагання і втратили можливість зайняти краще місце в табелі „Великої Чотирнадцятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу. Вислід цієї зустрічі міг бути зовсім інакший, коли б дописала була погода. Бо тільки перших 30 хвилин, ще заки дощ розмочив грище, гра була на досить високому рівні, скора і повна цікавих моментів. В другій півгрі, коли і дощ перестав падати, ховзьке грище дуже перешкоджувало грі в полі та обороні воріт. В такому випадку про вислід змагань рішає звичайно щастя, яке було цим разом по стороні гостей і дало їм можливість здобути легким коштом троє воріт. Під кінець змагань „Тризуб" знову опанував гру і навіть поправив вислід здобуттям других воріт. Але на вирівняння висліду вже не вистачало господарям часу.

Ворота для „Тризуба" здобули Монтанґ і Нана. На змаганнях було всього близько 300 глядачів.

У передзмагу аматори „Тризуба" програли з дружиною Аллентавну з рахунком 2 : 4.

М. С.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІДБИВАНКОВИЙ КЛЮБ II ТА СК СУМА КРИЛА І ПЕРШУНАМИ ВІДБИВАНКОВОГО ТУРНІРУ СУСТ-ПІВНІЧ У ЧИКАҐО

24-го квітня 1971 р., відбувся в Чикаґо у Гасвата Парку, відбиванковий турнір Союзу Українсько-Американських спортових Товариств округи Північ. Господарем турніру був місцевий Пласт: Із його рамени підготовою і організацією турніру зайнявся, Ярослав Дикий. Технічним керівником турніру був на припоручення голови СУАСТ-Північ М. Кавки, Роман Б. Припхан, заступник голови СУАСТ-Північ.

До турніру зголосилося 6 чоловічих та 5 жіночих дружин, з того 9 із Чикаґо, 2 із Дітройту. Клівленд і цим разом не дописав.

До чоловічих конкуренцій станули 3 дружини Українського Відбиванкового Клюбу в Чикаґо, 2 дружини УАСТ Леви та одна дружина СУМА, Дітройт.

У жіночих розгривках брали участь 2 дружини місцевого СК СУМА, Крила, 2 дружини місцевого Пласту та одна дружина УСТ Черник, Дітройт.

Розгривки в обох групах відбулися системою, кожний із кожним по 2 сети.

Поодинокі висліди чоловіків

Леви I — УВК II — 0:2
УВК III — Леви II — 2:0
УВК I — СУМА Дітройт — — 2:0
Леви I — Леви 2 — 1:1
УВК II — СУМА Дітройт — — 2:0
УВК III — УВК I — 0:2
Леви I — СУМА Дітройт — — 1:1
Леви II — УВК I — 0:2
Леви I — УВК I — 0:2
УВК II — УВК III — 2:0
СУМА Дітройт — УВК III — — 0:2
Леви II — УВК II — 0:2
Леви I — УВК III — 0:2
УВК I — УВК II — 0:2
СУМА Дітройт — Леви II — — 1:1

Змагання проходили дуже завзято, а високий позем відбиванки показали всі 3 дружини УВК. Великою несподіванкою турніру була програна УВК I до УВК II 0:2. УВК I, що розпоряджає такими знаменитими стиначами, як Т. Ліськевич, Ю. Саєвич та О. Терлецький, не встоявся супроти дуже жертвенної гри своїх співтоваришів.

Кінцева табеля : точки:

1. УВК II — 10 : 0
2. УВК I — 8 : 2
3. УВК III — 6 : 4
4. СУМА Дітройт — 2 : 8
5. УАСТ Леви I — 2 : 8
6. УАСТ Леви II — 2 : 8

Склад першуна СУАСТ-Північ на 1971 р. — УВК II: Олег Саєвич, — капітан, Роман Барабаш, Андрій Дурбак, Олег Гановський, Віктор Ботвин, Ростислав Клюковський.

Поодинокі висліди жіночих розгривок :

Крила II — Пласт I — 0:2
Пласт II — Крила I — 0:2
Крила II — Крила I — 0:2
Пласт II — Черник — 1:1
Крила I — Черник — 1:1
Пласт I — Пласт II — 2:0
Крила II — Черник — 0:2
Крила I — Пласт I — 1:1
Крила II — Пласт II — 1:1
Черник — Пласт I — 2:0

Кінцева табеля Точки:

1. СК СУМА Крила I — 6:2
2. УСТ Черник — 6:2
3. Пласт I — 5:3
4. Пласт II — 2:6
5. СК СУМА Крила II — 1:7

Про перше місце рішили додаткові змагання Крила I — Черник — 2:0. Склад жіночого першуна СУАСТ-Північ на 1971 р. — СК СУМА Крила I: Марійка Гарагай, Ана Ладжоя, Леся Сілеспі, Ярка Васюнець, Стефа Остапчук, Рубі Кутцер, Марійка Рамсович.

Разом розіграно 26 змагань (52 сети). До скорого переведеня турніру причинилися Ярослав Дикий та змагун: Богдан Клід — СУМА, Дітройт, Тарас Ліськевич, Юрій Саєвич та Тарас Горалевський — всі УВК — Чикаґо, що помагали в судюванні і за те належиться їм щира подяка.

Господарі турніру (Пласт, Чикаґо) подбали про перекуску для змагунів під час турніру, а вечором урядили у своїй домівці прийняття для учасників турніру. На ньому Юрій Косачевич, бувший голова УСЦАК, вручив нагороди новим першунам СУАСТ-Північ на 1971 рік. Чоловічий першун УВК II одержав перехідну чашу Кредитівки Самопомочі в Чикаґо, а жіночий першун СК СУМА Крила I чашу СУАСТ-Північ.

Турнір був добре підготовани, перейшов справно і в товариській атмосфері і це є головною заслугою організатора турніру Ярослава Дикого.

Одначе при тому треба згадати і про деякі від'ємні сторінки турніру. Пласт запротестував проти участи змагунок чужинок в СК СУМА Крила I, бо в інших дружинах виступали тільки змагунки українки. Пізніше на сходинах Проводу турніру представник Пласту Ярослав Дикий відкликав протест, щоб не псувати враження добре переведеного турніру. Участь чужинців в українських турнірах є аномалією. Вона залишає несмак і огірчення у змагунів українців і з тим явищем треба рішуче боротися. Уряджування українських турнірів має виховне значення і тому в них повинна брати участь виключно українська молодь, бо тоді тільки зможемо осягнути намічену ціль.

Роман Б. Припхан

НАЦІОНАЛЬНІ ВІДНОСИНИ СССР У СВІТЛІ НОВОГО ПЕРЕПИСУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ні з погляду національного самозбереження висновки, слід зазначити, що режим далеко ще не осягнув своєї мети. Навпаки, він зустрів поважні перешкоди на цьому шляху, як виявляють деякі дані перепису. Головно часовий плян національного „перетворення" зазнав поразки. Напевно керівництво стане тепер ревідувати цей „історичний календар" змін або може й самі методи.

Деякі національності виявляють велику силу опору та живучість інстинкту самозбереження. Опір, головно свідомішого елементу, існує і серед тих народів, які кількісно зазнали деяких втрат останнім часом. Проте, якісно їх національна свідомість і самооборона поглибилися. До них треба зарахувати й українців з їх рухом опору і в останніх роках підвищенням почуттям національного усвідомлення.

В обличчі цього керівництво СССР повинно почати думати не так про нові методи, як про суцільну ревізію нераціональної і неприродної політики масового „інженерування" людських спільнот і народів.

ПУБЛІЧНА ЗБІРКА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ

Торонто. — Управа міста Торонта дозволила цього року провести в місті публічну збірку фондів на потреби Суспільної Служби Українців Канади, Відділ Онтаріо. Збірка під назвою „День соняшників" відбуватиметься у прилюдних місцях в Торонті 4 і 5 червня. Комітет збірки очолила п-і Євгенія Бурачок, до Комітету входять представники різних українських установ і організацій. Збірщики матимуть коробки, соняшники за збіркові листи.

Я Й НЕ ЗНАЛА...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

треба було робити, але сама намовила тебе сюди...

Надія глузливо всміхається: — От, милосердна, ти незабаром вже зовсім про мене забудеш, тільки Іван буде... — І швидко дивиться на мого чоловіка, а очі темніють і злом набираються...

А він: — Якраз добре, що ти про це згадала. Ми саме, як ти увійшла, говорили, що зараз увесь багаж віднесемо до авта, а завтра, як Іван повернеться, поставимо зразу все ясно і чесно...

Я радію, і мені стає незвичайно легко... А то я увесь час так почувалась, як ще малою з дітьми у чужий сад на черешні вибиралась.

Підходжу тепер до Надії й Віталія і кажу: — Як добре, що ви надумались і все скажете Іванові. Я вже сама хотіла просити вас про це, а ви — ніби мої слова вибрали...

Іван повертається пізно вночі, я рада б забігти йому дорогу і все розказати, та мовчу, хай Надія... Але всі мовчать.

Іван дуже скупо й коротко про все розповідає, а потім виймає нам подарунки. Надії — китицю косариків, Віталієві — шкатулку на тютюн, а мені — маленькі, як срібні човники, прибори до шиття... і незвичайної краси троянду, ще не розквітлу, бережками вона багрова, а середина в неї рожева, як світанок, ще й краплини води на ній росою... Дає і каже: — Це вам на спогад про наш льодовий затишок поміж двома горами, що вміють берегти.

Хочу вже щонебудь сказати, але мій чоловік подає мені знаки, щоб мовчала. Чому?.. Мене це придавлює і я чимшвидше хочу зайти в спальню і про все довідатися від Віталія, бо покищо нічого не розумію.

Швидко прощаємося цього вечора, щоб завтра їхати. Про виїзд мій і Віталія Іван знає, тільки про Надію нічого. Трохи пізніше нагору приходить мій чоловік і оповідає, що Надія таки нічого не хоче сказати Іванові про свій виїзд, боїться... Сподівається, що Іван пізніше встане, і ми вспіємо.

Прокидаюся досить рано, Віталія вже немає. Поволі збираюся зійти вниз. Тривожно мені і жаль...

Приходжу в кухню. Завіски на вікні вже розсунені і сонце гостює на шибках і на білих кахлях. Біля столу — Іван, він завжди властиво тут був перший і приготовляв нам сніданок. Не диво, що й сьогодні...

Біля огорожі останнім віддихом горнеться сніг...

Іван ставить на стіл дві високі склянки, а під них тарілочки. Тільки обличчя у нього якесь сіре, бліде і очей не видно, а губи тонісінькі, наче все тепло із них утекло.

Нарешті питаю: — А Віталій і Надія де? Надворі, може?

— Ні, їх уже немає, виїхали... разом, а ви про це й не знали?

Не можу ворухнутись. На кахлях тінню кущі і відбиток ніжного ранку... Тільки, ніби в посуху джерельна вода, просочуються мої слова: — А я й не знала...

Іван ще: — Хіба можливо, щоб ви досі нічого не завважили? Ще й тоді, як замкнула нас заметіль, я зрозумів, що все заплутується в брехню і зраду. А заметіль боронила мене й сипала снігами і мостила їм ховзькі ступні...

Сідаю біля столу, але снідати вже не можу. Іван щось говорить, тільки не розумію, кого з нас він хоче потішити.

Прохаю його, щоб підвіз мене.

Біля авта Іван ще питає: — Коли до мене прийде вістка про Надію чи Віталія, написати вам?

— Ні, спасибі.

І хочеться мені, щоб знову була заметіль і щоб ми всі ще були разом, навіть в напруженні і неспокої...

Ірвінґтон, 21 березня 1968 р.

(Кінець).

† ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО МАКАР — член УНС Відд. 11 Б-ва св. Михаїла в Джанставн, Па., помер 9 квітня 1971 р. на 81 р. ж. Став членом УНС в 1934 р. Полишив у смутку дружину Розен та дітей — Джейна, Івана, Марію, Катерину і Ірену, 13 внуків і правнука. Похорон відбувся 13-го квітня 1971 року на цвинтарі св. Володимира в Johnstown, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Сцілений, през.

ГЕЛЕН Л. КРЕМІНЕЦЬ — членка УНС Відд. 278 Б-ва св. Василія в Wilkes-Barre, Pa., померла 5 квітня 1971 р. на 46 р. ж. Стала членкою УНС в 1949 р. Полишила в смутку мужа Миколая. Похорон відбувся 6 квітня 1971 р. на цвинтарі Resurrection у Філядельфії, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Марта Турчин, секр.

Д-р ГРИГОРІЙ ПЕТРИЧЕНКО — член УНС Відд. 282 С-ва НЗІЦД Марії в Wilkes Barre, Pa., помер 16 березня 1971 р. на 65 р. ж. Став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Татіяну, 2 дочки — Ольгу і Татіяну та 6 внуків. Похорон відбувся 19-го березня 1971 р. на Укр. Православнім Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Катерина Лукач, секр.

АНАСТАЗІЯ СТАРОЩАК — членка УНС Відд. 30 Б-ва св. Андрія в Breslau, Pa., померла 26 лютого 1971 р. на 79 р. ж. Стала членкою УНС в 1920 р. Полишила в смутку 3 дочки — Катерину, Елла і Гелен. Похорон відбувся 1 березня 1971 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Plymouth Tup., Pa.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Філіпс, секр.

ТЕКЛЯ СІРАЦЬКА — членка УНС Відд. 364, померла 19 березня 1971 р. на 79 р. ж. Стала членкою УНС в 1933 р. Полишила в смутку мужа Петра та дітей — Степана, Івана, Анну, Гелену і Павла. Похорон відбувся 22 травня 1971 р. на цвинтарі Overlook, Parkman, Ohio.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа

КЛЕМЕНТІЯ ВОЛЯНСЬКА — членка УНС Відд. 358 Т-ва Згода в Клівленді, Огайо, померла 13 березня 1971 р. на 66 р. ж. Стала членкою УНС в 1933 р. Полишила в смутку мужа Якова і сина.
Вічна Їй Пам'ять!
Катерина Мураль, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 14-го ТРАВНЯ 1971 р.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 371 Відд. о год. 7:30 веч. в залі УНДому в Ірвінґтоні. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — Стефанія Стеців, гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, секр.

НЕДІЛЯ, 16-го ТРАВНЯ 1971 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці — 36 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі Укр. Амер. Клюбу, 292 Гадсон Аве. — Марія Філяс, Марія Ковальчук, Катерина Ярославська.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 175 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі при вул. Мартін. Проситься прибути на збори та вирівняти вкладки. — І. Смерека, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 75-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в УНДомі при вул. Мартін. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — С. Леськів, рек. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Амер. Клюбі при 292 Гудсон Авеню. — Управа.

РОМ, Н. Й. Піврічні збори Б-ва св. Михаїла — 121-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в залі УНДому, 208 Canal St. На порядку: вибір предсідника і заступника секретаря. Присутність чл. обов'язкова. — О. Гадз, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 76 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі при Санфорд і Айві вул. — М. Демчук, предс., В. Салабун, секретар.

НЮАРК, Н. Дж. Побір членських вкладок Т-ва М. Грушевського - 219 Відд. в год. 10-11 ранку в церковній залі Seventh Day Adventist Church Hall, Norman Rd. & Irvington Ave, Newark, N.J. Проситься чл. прибути. — М. Юров, секр.

Купуйте в підприємствах, які оголошуються в „Свободі"!

ТАРЗАН, Ч. 6553. Вава не боїться свого бунтівничого племени

HAVING KILLED HIS SON TO SAVE HIS TRIBE'S HONOR, CHIEF WAWA FACES HIS SON'S FOLLOWERS... WITH PRIMITIVE ANGER.
MY BATUSI ANCESTORS, TARZAN, WERE BRAVE AND GOOD MEN. I BETTER HAVE A DEAD SON THAN A BAD ONE!
BUT MAMBO'S FRIENDS ARE COMING OUT AT US, FRIEND WAWA... WITH SPEARS!
E-YA, TARZAN! STAY BY YOUR SKY MACHINE! I, WAWA, HEREDITARY GREAT CHIEF OF THE BATUSIS, AM NOT AFRAID... OF ANY BATUSI!
Distr. by United Feature Syndicate, Inc.
8-1-6553

Вбивши свого сина, щоб рятувати честь свого племени, вождь Вава опиняється в обличчі послідовників свого сина — примітивно розлючених.

Мої батузькі предки, Тарзане, були хоробрими й добрими мужами. Я волію мати мертвого сина, аніж злого живого!

Але, друже Ваво, приятелі Мамба йдуть проти нас із списами!

Гаразд, Тарзане! Стій біля своєї небесної машини. Я, Вава, наслідний великий вождь батузів, не боюся — нікого з батузів!